

KONJEREJE

GLASILO KONJEREJSKEGA DRUŠTVA ZA MARIBORSKO OBLAST

Dopise, naročila in reklamacije je pošiljati: Konjerejskemu društvu za Marib. oblast, Ivanjkovci „Konjerejec“ iz-haja 6krat letno Člani društva sprejemajo list brezplačno. Naročnina letno 20 Din. Cenik inseratov na zahtevo

Štev. 4.

Maribor, dne 15. julija 1925.

Letnik I.

Kolo jahača in vozača v Ljutomeru

1875-1925

V Ljutomeru, središču opravičeno slovite muropoljske konjereje, deluje Kolo jahača in vozača, ki ima po svojih pravih namen, pospeševati konjerejo in pravilno vzgojo toplokrvnih konj in njihovih sil in sicer seljaške reje v srezu Ljutomer.

Upoštevale so se pri tem delu posebno okolščine in gospodarske potrebe seljaka. Ta potrebuje v ljutomerskem srezu dobrega in hitrega voznega konja, do katerega ima tudi že od pamtiškega največjo ljubav. Tak konj se tudi lažje in bolje proda in blagostanje marsikatero prvotno siromašne in zadolžene hiše v srezu temelji na taki reji.

Dober konj mora imeti poleg dobrega eksterierja tudi dobro zdravje, voljo za delo, hitrost in železno vztrajnost. Eksterier se presoja pri premovanjih in doseže z izbiro pri reji. Zdravje, voljnost za delo, hitrost in vztrajnost pa dosežemo s pravilno vzgojo. Tej dajejo najboljše smer edino javne preizkušnje, to so dirke, pri katerih le je mogoče spoznati, v kaki meri ima konj zdravje, voljo za delo, hitrost in vztrajnost, oziroma koliko je vreden. Tako so vzgojevali in še vzgojujejo najboljše in slavne svoje pasme kulturni narodi svoje dobe kakor n. pr. Arabci, Angleži, Rusi, Francozi, Amerikanci itd. Ne pozabimo, da se tudi v konjereji začela kultura naroda in da tudi mi v naši državi ne spimo in nočemo zaostajati za drugimi kulturnimi narodi. Dirke, dasi sport, so torej potrebno sredstvo, ki najbolj pospešujejo vzgojo dobrega konja in ki so pripomogle tudi v ljutomerskem srezu do povzdige konjereje, ki slovi danes upravičeno daleč preko mej naše države.

Za tak razvoj konjereje je torej v glavnem delovalo društvo, ki slavi letos svojo petdesetletnico. O tem delovanju ter razvoju poročamo v naslednjem.

Ozreti se moramo nazaj na precej oddaljeno dobo, ako hočemo opisati razvoj in delova-

nje našega društva. Kakor drugod so tudi v Ljutomeru in njegovi okolici že cele generacije imele veselje nad hitro vožnjo in vztrajnim voznim konjem ter se ponašale z njim. To oboje je l. 1875 povzročilo, da se je ustanovilo dirkalno društvo. Za časa svetovne razstave na Dunaju l. 1873 so že drugače kot ljudske prireditve zelo popularne dunajske dirke vzbudile silno in splošno zanimanje, ker so se jih udeležili tudi ruski kasači. Zaradi tega so tam še istega leta ustanovili posebno dirkalno društvo, ki je pred dvema letoma slavilo svojo petdesetletnico. Že 2 leti pozneje so sklenili tudi navdušeni ljutomerski rejci, da bodo redno preskušali svoje izvrstne toplokrvne konje. — Plemenita reja okraja pa je bila že takrat zelo stara; v drugi polovici 18. stol. jo je namreč uvedla cesarica Marija Terezija z orientalsko in lipicansko krvjo. Ta stara reja se je podovala v kmetskih družinah od roda do roda; še danes je na Murskem polju običaj, da dobe hčere za doto tudi konje in trg Ljutomer ima v svojem grbu že iz davnine konja-samorozca. Dolga desetletja so najboljše, v državnih žrebčarnah vzrejeni žrebeci plemenili v ljutomerskem okraju. Redne preskušnje so potem pripomogle k temu, da so naši konji že takrat dosegli večjo brzino nego polkrvni konji iz drugih okolišev. Naši rejci pa so spoznali tudi veliko prednost pravih kasačkih pasem. Spoznali so, da je kasač (traber) konj, ki je izredne gospodarske vrednosti. Lahko ga je prehraniti, ima izredno veliko motorično kapaciteto z veliko vztrajnostjo, je izredno zanesljiv in voljen vozeč ter opravlja sigurno in hitro poljedelska in sploh vsa gospodarska dela. Ker je zelo zlahčen, se elegantno nosi in teče brzo, posebno je tudi sposoben za kočijo in sport in končno je zaradi svojih izrednih lastnosti v ceni vedno višji kakor drugi polkrvni ali mrzlokrvni konji.

Sredi 80. let preteklega veka so v Evropi zastopali kasačke pasme le stari angleški Nor-

folkovci in ruski Orlovei; ameriška kri je bila le redko zastopana. V dokaz temu navajamo, da so na Dunaju samem dobili derby-e l. 1884, 1885, 1886, 1887 deloma angleški polnokrvni konji, deloma visoko vzrejeni polnokrvni konji in sicer v kilometrskih časih 2:03 do 1:49. Silvija, zmagovalka v 1. jugoslovenskem derby-u l. 1923 je pravnučinja polnokrvne kobile Andal, ki je l. 1884 dobila derby v času 2:03. Kakor znano, je polnokrvni konj tudi pravir ameriške kasačke reje. Šele leta 1888 se je pojavil prvi kot kasač vzrejeni zmagovalec v derby-u Harry G., ameriško-ruski križanec. Leta 1884 je zastopstvo ljutomerskih rejcev prosilo, naj se postavi v okraj žrebec s kasačko krvjo. Že poprej je plemenil v okraju ruski žrebec Krolik. Prošnja je imela uspeh: v okraj je prišel žrebec Radauc, sin importiranega norfolškega žrebca Dexter-a. Do danes še ni noben drug žrebec vplival tako silno in odločilno na vso ljutomersko rejo, kakor ravno ta. V 15. letih (1885—1900) je zabredil nič manj ko 950 kobil; njegovih potomci so izpričali take prednosti, da so rejci stotine njegovih hčera porabili kot plemenske kobile in da nahajamo danes ime Radauc v materinskem rodovniku največjega dela naših kasačev. Njegova najboljša hči Dragica (rejec Bežan) je bila prva iz ljutomerske reje, ki je pretekla kilometer v manj ko 2:05 in več let (1895—1898) zaznamovala najboljši čas. Stari rod Dragice še živi in uspeva v svoji stari domačiji, pri Bežanovih v Šalincih. Osem let pozneje je prispel prvi od države iz Amerike importirani žrebec in sicer Brown. Njegova najboljša potomka je bila Minka, ki je po svojih časih 1:41 (v Mariboru) in 1:39 (v Gradcu) v rokah svojega rejca Petovarja, takratnega najboljšega vozača, slovela kot najhitrejši konj kmetske reje v vsej Avstriji. Tudi njen rod še uspeva v svoji stari domačiji, pri Petovarju v Bunčanih. Graško dirkalno društvo je takrat razpisalo znatno darilo za konja kmetske reje, ki bi ta čas mogel zmanjšati, toda našel se ni nobeden. Naslednje leto je država skupno z Dunajskim dirkalnim društvom postavila v Ljutomer importiranega Amerikanca, belca Lynwood, katerega sin Pagat Ultimo (rejec Alojz Razlag v Sitarovcih) je dosegel 1:51. Lynwoodov najboljši sin je bil znani Toni, ki je dosegel čas pod 1:50 (1:47); ko so ga rešili pred neugodno prodajo, ga je država licencirala za plemenskega žrebca; njegova tipična kri živi še danes in sicer v svojih starih domačijah bratov Slavič (Ključarovec in Grabe) in tudi pri sinovih obeh; eden izmed teh, Alojz Slavič (Banovci) je za konjerejsko nagrado 1924 postavil zmagovalca Orla II in drugega, Sokola I, ki je Tonijev vnuk. Iz domačije rejca Marka Slaviča je izšla tudi Nadina, najhitrejši triletni konj Jugoslavije v l. 1924. V l. 1893—1900 je plemenil v ljutomerskem okolišju imeniten žrebec Nameless, ki je držal avstrijski rekord dveletnih. Po očetu izhaja naravnost od znamenitega Hambletoniana, najslavnejšega plemenskega žrebca Amerike, katerega direktno potomstvo v Ameriki ni štelo nič manj ko 1287 žrebet. Mati pa mu je bila polnokrvna Namenlose. Nameless

še krepko učinkuje v reji in sicer po svojih potomkah, zlahčnih in zelo trdih kobilah. Le dve leti (1905—1907) je plemenil Baldur, ki je svojčas tudi držal avstrijski rekord dveletnih. Kot pravi biser-ploditelj izvanrednih zanesljivih in trdih konj se je izkazal Vaselin 1:31, ki je plemenil 11 let (1907—1918). Om nam je dal posebno zanimiv primer za znano učinkovitost ameriške kasačke krvi. Njegov oče Happy Promise izhaja iz izvrstnega ameriškega rodu, njegova mati Vaseldirn pa ni imela v sebi niti kapljice kasačke krvi, ampak je bila iz Irske uvožena lovska kobilica, ki ni dosegla kilometrskega časa 3 minut. Ako zabredji kasač polkrvno kobiljo brez kasačke krvi, ima njegov potomec le $\frac{1}{4}$ oz. 25% kasačke krvi; kljub temu pa je že Vaselinova prva potomka Elina iz kobile po Furiosu dosegla čas 1:39. Več let zaporedoma so Vaselinovi potomeci odnašali darilo za darilom. Istočasno je plemenil tudi dunajski zmagovalec v derby-u Tullmerprinz 1:30, zelo lep žrebec, ki pa svojim potomcem ni mogel dati ne velike brzine, ne splošnega tipa. Little Ship, sin slavnega Wilburna M. je plemenil le 2 leti, samo eno leto pa Bruder Straubinger, ki pa je zapustil nekaj dobrih plemenskih kobil; najboljša izmed teh je Danica (Marko Slavič). Kratko dobo je stal v okraju lepi in dobro vzrejeni Ideal 1:27. Njegova hči Vora (rejec Slavič) iz Tonijeve hčere Abe je pri dunajski lepotni tekmi l. 1917 dobila 4. darilo izmed 41 tekmovalcev. Od l. 1914—1917 je plemenil Feniks; njega moramo zahvaliti za lep broj plemenskih kobil in močnejše ter večje konje sploh. Feniks je bil tudi zelo dobro vzrejen sin Caida iz Canate, plemenske kobile z najlepšimi uspehi. Bil je pravi brat zmagovalca v derby-u Herolda in je imel rekord 1:28; od njega izhajajo nele hitri konji naše reje kakor Mesud 1:33, Egga 1:36, Pina 1:37, Nigra 1:47, državni žrebec Danko 1:49, ampak tudi turniška kobilica Lisette, ki je predlanskim znižala evropski rekord v dvovprežni vožnji na 1:33. Deloma imamo med njegovimi zarodoma tudi po eksterjeriju odlične konje, tako kobile Lepa, Pina in Egga, ki so leta 1918 prinesle naši reji na Dunaju največjo slavo. Prvi dve (rejca Stubeč in Miha Filipič) sta zmagali v lepotni tekmi vso triletno avstrijsko konkurenco. Egga je dosegla 4. mesto izmed 29 tekmujočih kobil, Pina je dobila tudi prvo darilo v dirki pokrajinske reje v Graz-u l. 1918 in dosegla pozneje rekord 1:37. Kobilica je prinesla nove slave stari rejski družini Filipič-Ferenc, ki tvori že od nekdaj enega izmed stebrov naše kasačke reje. Začetnica te reje je bila trdoživa hči Radauca Liška, ki je doživela 33. leto in je rodila 19 živih žrebet. Njunji hčeri Fanika in Prinzessin 1:38 služita še sedaj reji. Po srečnem maključju jo je zaskočil tudi žrebec Prinz Charming, po katerega žilah je tekla slavna ameriška kri Charmierja, ki teče tudi po žilah konj Anna E. Bohum, Gretl Maria in Balka. Žrebe je bila Prinzessin, mati Pine in našega danes tako popularnega, lepega in hitrega Pozora.

Egga je, potem ko je bila v posesti grofa Jančkoviča dobila mnogo dirk, našla žalostno smrt v gorečem vagonu. O eksterjeriju in ka-

kovosti naših konj pričajo glasno i Boris, Lahko noč, Valsa, Minerva, Malika, potem Liška, Vora in Jopič, ki so prvi pri tekmah na Dunaju, drugi pri lepotnih tekmah v Mariboru dobili nagrade.

Anglo-normanec Loustic 1:25 je plemenil le eno leto in ima to zaslugo, da je našo rejo obogatil z lepimi in obenem močnimi konji; njegov hitri zarod so: Lusta 1:35, Zajc 1:41 in tudi Visla 1:47. Biser, ki pa je služil naši reji žal samo leto dni, je bil Ezerjo 1:25, od katerega izhaja najhitrejša kobila naše reje, Koketka s časom 1:31,2 in sicer iz stare Radilke (rejec Bunderl v Verzeju). Te kobile ne smemo nazvati samo najhitrejšega konja, temveč tudi enega izmed najbolj utrjenih konj naše reje. Septembra 1. 1924 je startala v Zagrebu (do kamor je bila prehodila 80 km) v enem dnevu v 3heat-voznjah ter dospela v odločilni dirki kraljevega darila kot druga v svojem najboljšem času 1:31,2 na cilj. Od tam je prehodila 126 km do Maribora, kjer je dobila heat-voznjo v časih 1:33 in 1:34. Ezerja zarod je tudi Pozor, zmagovalec za konjerejsko nagrado 1923 (rejec Miha Filipič), ki je 1. 1924 dosegel rekord 1:37 ter bo tega še sigurno prekosil.

Od l. 1919—1923 je plemenil stari Bluff 1:26,4, ki izhaja kakor Feniks iz grofa Potoškega žrebarne Krzeszowice ter nam je zarodil konje kakor Orla II (zmagovalec za konjerejsko nagrado 1:40) Sokola I 1:44, Vesno (triletna 1:48) in Buffo 1:43. Samo polovico plemenilne dobe je stal v Ljutomeru Polisson 1.29,2, ki nam je dal kljub svojemu manj lepemu vratu posebno lepa in zlahatna žrebca.

Od l. 1920 plemeni vranec Othello (Prince Axtell-Princesse Caid). Tega izvrstno vzrejenega in posebno korektnega žrebca so l. 1919 odkrili v hlevu nekega mesarja; ker je takrat zelo primanjkovalo žrebcev, ga je kupil majhen konzorcij za din 3750.—, pozneje pa ga je zaradi njegove dobre kakovosti prevzela naša država. Leto se prikaže njegov zarod prvič na dirkališču in prav tako tudi zarod Princea Dillona 1:31. Ta žrebec izhaja po materi iz roda, ki šteje največ uspehov (Maud Wright). — Preteklo leto je Zadruga za rejo žrebet najela za eno plemenilno dobo Firlefanza 1:32. Izvrstni turniški žrebci Vandetta 1:21,3, Mason Matthews in Boreazelle 1:20 in v zadnjih letih Monte Christo 1:30 so tudi dobro učinkovali na našo rejo. Hitra Sava 1:36 (rejec Jožef Vaupotič v Lokavcih) izhaja tudi od Boreazelle. Svoj čas je avstrijska komisija za rejo kasačev s svojimi sredstvi pripomogla, da so naši rejci prišli do dobrih kobil po nizkih cenah, tako do Letme-go, Hattielambert, Edgemark Belle, Lady Nobody in več drugih. Odkar obstoja v Ljutomeru reja kasačev, so kasački žrebci zaskočili skoro 4500 kobil. Kako zelo se je pri nas v letih udomačila ta reja in kako se je polagoma ustalila, razvidimo iz plemenilnih seznamov XX. l. 1923 in 1924. Od 396 kobil, ki so se v teh dveh letih prignale h kasačkim žrebcom, je bilo že 250, to je 63%, vzrejenih iz kasačev.

Toliko o zgodovini reje našega ljutomer-

skega konja, katerega uspehi v čisto kmetski reji zanimajo danes že najširše, za rejo delujoče kroge. Kako je ta reja že pred dvajsetimi leti nadkriljevala druge kmetske reje kasačev, je dokazal takratni izlet treh kobil (Prinzessin, Elime in Kiki) na dirkališču Dörfles v okolišu nižjeavstrijske kasačke reje. Po 200 m so vse tri kobile pustile celo nižjeavstrijsko kmetsko konkurenco, vzgojeno istotako iz kasačkih žrebcev, za seboj ter dovršile dirko same med seboj. Najlepši dokaz za vztrajnost naše reje pa nam je dala distančna cestna dirka 1. 1922 v Mariboru. Ljutomerska kobila Salva (rejec Štumpf v Kokoričih) od Boreazelle iz kobile Radačke XX po Shagylji je pretekla v četverovpregi s tremi kobilami grofa Jankoviča v njegovih roki 18 km v povprečnem kilometrskem času 2:00, s čimer je na 18 km ceste izboljšala dunajski rekord za četverovprego iz 1. 1904 in to samo na 10 km dirkališča za skoro 3 sekunde pri kilometru.

Napram drugim kasačem pa treba poudarjati to, da so vse te kilometrske čase dosegli konji, ki jih nikdo ni krmil in redil kakor druge dirkače, ki jih nikdo ne trenira sistematično, temveč le največ tri tedne pred dirko in ki jih brez izjeme rabijo v poljedelskem obratu za vsa opravila. Da značijo vsi ti momenti skupaj mnogo boljši čas, to je strokovnjaku tako jasno. Našim rejcem je bila tudi čast, da so o priliki zaroke Nj. V. kralja smeli kraljevski nevesti pokloniti dvojico ljutomerskih kasačkih kobil.

V uvaževanja vrednem članku »Sporta«, ki razpravlja o nastanku in razvoju po vsej Evropi sloveče francoske kasačke reje, se omenja posebej naša ljutomerska reja, ker se ravna po istih smernicah, kakor francoska reja v svojih začetkih. Sličnost in obenem rejski temelj za posebno dobre uspehe nahaja pisec omenjamega članka pri obeh rejah v absolutni stalnosti podlage, t. j. kobilskega materiala. Polkvrna konjska pasma ljutomerskega okoliša je od konca 18. stoletja zrastle s svojo grudo prav tako enotno in stalno kakor normanska, ki pa sega nazaj v še bolj oddaljeno dobo. Dasi v Franciji iz vzrokov, ki nimajo z rejo mobehega stika, tega tu intam nočejo priznati, vendar je ameriška kasačka kri učinkovala tudi oplodujoče in merodajno na staro normansko rejo, ki pa je seveda dosegla zelo mnogo tudi sama iz sebe z izbiro in sistematičnimi treningomi in sicer s trajno krepko podporo od strani države. Mnenja smo, da učinkuje križanje tuje učinkovite krvi najbolje in najsigurneje na rejo, ki deluje že celo vrsto rodov enakomerno in stalno na eni in isti grudi. Temu dejstvu pripisujemo uspehe naše reje, ki je svoje najboljše kilometrske čase od l. 1892—1924 izboljšala za nič manj ko 52 sekund (1892 — 2:23; 1924 — 1:31,2). Seveda ne smemo pri em pozabiti na kakovost do l. 1918 v ljutomerski okolici postavljenih žrebcev, med katerimi sta bila 2 nosilca avstrijskih rekordov, en zmagovalec v derby-u in sami žrebci z rekordi od 1:25 do 1:31.

Najboljši kilometerski časi Ljutomerskih konj v letih	Število Ljutomerskih konj pod 2:05
1883—3:13	L. 1896— 1
1892—2:23	1900— 7
1900—1:51	1903— 9
1906—1:39	1910— 7
1914—1:41	1914— 9
1923—1:40'3	1923— 9
1924—1:31'1	1924—18
1925—1:30'7	

Iz gornjega je razvidno, da je naša reja ka sačev na visoki stopnji. Danes je reja kasačev (traberjev) v seljački roki v Ljutomerskem srezu najboljša v vsej srednji Evropi. S ponosom smemo se ponašati, da tvori ta reja biser v gospodarstvu naše mlade in prostrane države in dilko njene kulture. Ta reja mora biti tudi podlaga za nadaljnji razvoj take reje v onih krajih naše države, kjer je za seljake na mestu in potrebna.

Težko je bilo delo, ki je za nami, in velika požrtvovalnost ter vztrajnost, ki jo je zahtevala in še zahteva. Sijajen plod tega dela nam veli, da se na tem mestu spomnimo tudi nekoliko zgodovine društva in nekoliko mož izmed mnogih, ki so s svojim delom pripomogli reji do današnje višine ter si stekli za njo izredne zasluge.

Inicijativo za ustanovitev društva je dal g. Ivan Kulkovec (1834—1908) ki je kot prvi okrajni načelnik in kot deželni poslanec igral v zgodovini Ljutomerskega okraja važno vlogo. Pomagal mu je gosp. Matija Zemljič (1830—1917), trgovec in posestnik v Ljutomeru, ki je dolgo vrsto let skrbno opravljal finančno stran društva. Prvi predsednik dne 16. maja 1875 leta ustanovljenega društva je bil gosp. Avgust pl. Schenkel, graščak na gradu Lokavci pri Ljutomeru. Prve javne dirke mladega društva so se vršile z vozovi na 4 kolesih, 5 km daleč na cesti od sedanjega križa na lokavškem polju blizu Križevca in do mostu čez Globetko pri Ljutomeru. Prve te dirke sta se udeležila med drugimi tudi danes še živeča reja in sicer svojčas najboljši in po vsem Murskem polju znani izvrstni konjerejec, g. Alojz Ferenc v Starinovi vasi in g. Jakob Misleta v Hrastju in Moti.

Leta 1892, so se dirke preustrojile. Takrat se je uredilo primitivno, 1032 m dolgo dirkališče okrog bivšega ribnika na Cvenu pri Ljutomeru. V tej dobi so začeli uporabljati tudi že preproste, zelo visoke grige. Redno 8. septembra so se vršile dirke okolo slovenske trobojnice na sredi dirkališča — pravi narodni praznik.

V teku let pa so sezidali znotraj dirkališča 2 hiši, ki sta ovirale opazovanje dirk in zato si je moralo društvo poiskati drugo mesto. Takratnemu zaslužnemu predsedniku g. Josipu Mursi, veleposestniku na Krapju, je uspelo, da je s 6 drugimi možmi skupaj kupil 8 oralov travnika ob cesti iz Ljutomera na Cven. Društvo ga je potem vzelo v zakup. Imena teh 6 mož so: Franc Seršen, trgovec, Dr. Anton Mihalič, zdravnik, Matija Zemljič, trgovec, Franc Sever, posestnik, vsi v Ljutomeru, Franc Puc-

nja, posestnik na Cvenu, in Joško Rajh ml., posestniški sin na Moti. Dne 31. avgusta 1903 se je vršila na tem novem dirkališču prva dirka, zadnja pa leta 1919 kot prva jugoslovenska dirka po preobratu, kateri je iz navedenih ozirov prisostvovalo okrog 4000 ljudi. Od l. 1920 naprej je dirkališče na žrebarni pri Cvenu.

Med zvestimi delavci za našo stvar je omeniti tudi g. Alojza Krajnc-a, trgovca in veleposestnika v Ljutomeru, ki je veliko let vestno in redno opravljal razne, posebno pa blagajniške posle.

Za razvoj naše žlahtne reje, v prvi vrsti v kasački smeri pa si je stekel največje in nevenljive zasluge g. Alfred vitez Rossmannit, graščak v Radvanju pri Mariboru, ki je bil tudi dolgoletni predsednik društva in je sedaj njegova dosmrtni častni predsednik. Z več kakor 30letnim nad vse požrtvovalnim in vztrajnim delom in to na podlagi izbornega strokovnega znanja je g. Rossmannit povzdignil našo rejo do današnje vrednosti in slave. Ta mož, rojen leta 1859 na Dunaju, je znan kot ljudomil in vztrajen delavec na gospodarškem polju. Njegove zasluge za občo korist so tako velike in tako stare, da je za nje dobil že mesteta častna priznanja in visoka odlikovanja. Njegovo odličnost sploh dokumentira od ruskega carja mu podeljeni vitežki križ Stanislavskega reda. Ne moremo ga zadostno zahvaliti za našeta uspešno izvršena dela v prid naše konjereje. V čast in zahvalo pa mu naj bo zavest in dejstvo, da so mu v Ljutomerskem srezu iz srca hvaležni vsi pošteni konjerejci, ki ga ljubijo in čislajo kot najboljšega svetovalca, in da sme s ponosom gledati posebno na uspehe Ljutomerske kasačke reje.

Za izredno povzdigo naše reje je velikega pomena žrebarna na Cvenu, ki se je ustanovila l. 1911 in kjer se je zgradila in otvorila l. 1913 obširna gospodarska stavba. Za to ustanovitev je dal inicijativo naš l. 1873, rojeni za ves srez Ljutomerski velezaslužni g. Joško Rajh, posestnik na Moti, ki pa je žal l. 1924 nenadoma preminul. G. Rossmannit je izposloval za to ustanovo od bivše avstrijske vlade potreben denar, g. Joško Rajh pa je z vso vnemo vodil in oskrboval našo žrebarno od početka in do svoje nenadne smrti. Za žrebarno in rejo sploh sta si stekla velike zasluge tudi gospod general Ernest pl. Merhal na Dunaju, bivši strokovni vodja konjarstva v Avstriji, in Karl pl. Pfeifer, danes deželni konjarski mojster v Gradcu.

Svetovna vojna je zadela tudi naši reji globoke rane in ob preobratu je nastala za naše društvo in našo rejo velika opasnost. Društvo ni imelo vodstva, premoženje pa je bilo le neznamno. Plemenskih žrebcev ni bilo. Za našo rejo in naša stremljenja ni bilo na merodajnih mestih razumevanja in tudi ne zanimanja. Plod dolgoletnega truda je bil v nevarnosti. To je uvidel g. Hinko Drvenik, sedaj davčni nadupraviteelj v p. v Ljutomeru. Dasi meinterestiran na konjereji, je iz gole ljubezni do stvari in naroda že pred preobratom deloval v prid naše reje tako marljivo in požrtvovalno, da ga

je bivša avstrijska c. kr. konjerejska družba l. 1914 odlikovala s častno diplomom. Naše društvo je upoštevalo njegovo težavno in zaslužno delo po preobratu z izvolitvijo za častnega člana. Vedno prežet slovanskega duha, je takoj po preobratu zaprosil narodne odlične in uvidevne može, da mu pomagajo nadaljevati delo. — Njegovemu pozivu so se odzvali naslednji možje: gg. Viktor Kulkovec, industrijalec, Fran Čeh, učitelj, Fran Repič, trgovec, Fric Zemljič, veletrgovec, Ludvik Babnik, tržan, Dr. Anton Heric, zdravnik, Alojzij Škof, višji živinozdravnik, Franc Senšen, trgovec, vsi v Ljutomeru, in Joško Rajh. Sestavili so nova času primerna pravila, iz katerih je posebno omeniti, da sestoji odbor iz ožjega in širšega odbora; v slednjem so zastopani sami rejci. Na občnem zboru društva dne 16. marca 1919 se je izvolil ožji odbor iz zgoraj omenjenih gospodov, za predsednika pa g. Hinko Drvenik. V tej najtežji dobi društva je odbor deloval z lepimi uspehi; priboril si je denar za že omenjeno prvo Jugoslovansko dirko, seznanil merodajne osebnosti v državi z našo rejo in njeno višino, ji priboril spoznanje, ugled in maklonjenost, dosegel nakup kasačkih plemenskih žrebcev, ustanovil novo dirkališče in izposloval denar za dirke, ki so se vršile brez izjeme vsako leto. Tako je postavil rejo zopet na trdne temelje.

V tej dobi so društvu prožili izdatno pomoč posebno gg. podpolkovnik Etbin Ravnihar, bivši upravnik državne žrebčarne na Selu pri Ljubljani, častni član društva; Lovro Petovar v Ivanjkoveh, prvi predsednik Konjerejskega društva za mariborsko oblast; Ivan Šancin, kmetijski referent pri deželni vladi v Ljubljani; Ivan Pucelj, minister n. r. Nadalje je društvo prejelo podpore od bivše deželne vlade v Ljubljani, okrajnega zastopa v Ljutomeru in Gornji Radgoni, okrajne posojilnice v Ljutomeru in Posojilnice v Križevcih pri Ljutomeru ter častne nagrade od Kmetijske družbe za Slovenijo.

Danes tvorijo ožji odbor gg.: Fric Zemljič, veletrgovec, predsednik; Alojzij Škof, višji živinozdravnik, podpredsednik; Emanuel Zelinka, bančni dirigent, tajnik; Rajko Ogrin, bančni dirigent, blagajnik; dr. Anton Heric, zdravnik, Fran Repič, trgovec, Jan Bankart, šolski ravnatelj, Alfonz Kulkovec, industrijalec, Mirko Šumak, trgovec, Franc Žitek, trgovec, vsi v Ljutomeru; Marko Slavič, konjerejec v Ključaroveh, Miha Filipič, konjerejec v Starinovivasi, Ivan Bunderl, konjerejec v Veržeju.

Ta odbor izreka na tem mestu iskreno zahvalo podpornikom novejšje dobe in sicer:

Ministrstvu poljoprivrede in voda v Beogradu; Komandi IV. armijske oblasti v Zagrebu; Komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani; g. dr. Djordžji Mitroviću, načelniku ministrstva poljoprivrede in voda v Beogradu, g. ing. Jos. Zidansku, oblastnemu kmetijskemu referentu v Mariboru.

Od 2:50 oziroma 3:00 okoli cvenskega občinskega ribnika do l. 1924, ko so naši kmetski rejci na mariborskem dirkališču zmagali v 8 dirkah od 16, ki so bile odprte za vse konje — ko sta najhitrejši triletni in najhitrejši petletni vse naše države bila konja v kmetski roki, ko sta najboljši čas v dvovprežni vožnji tega leta 1:42'2 dosegli kobili kmetske reje, ko štejemo danes 12 konj s časom pod 1:40 in 18 pod 1:50 — je bila dolga pot, ki so jo naši rejci hodili pod vodstvom našega polstoletja starega društva sebi v prid, v prid kmetskega stanu sploh in v čast državi.

Proslava te pomembne petdesetletnice se vrši dne 15. in 16. avgusta 1925 na Cvenu pri Ljutomeru.

Odlčni konjerejeci, ki so zredili kasače s prvimi nagradami:

- † Vavpotič Filip, Lokavec, roj. 1824.
- † Gabere Ivan, Verželj, roj. 1833.
- † Gabere Fran, Verzej, roj. 1839.
- † Nemeč Jožef, Babinci, roj. 1846.
- † Misleta Jakob, Hrastje-Mota, roj. 1847.
- † Petovar Anton, Bunčani, roj. 1848.
- † Rajh Alojz st., Ljutomer, roj. 1848.
- † Šonaja Martin, Verzej, roj. 1849.
- † Babič Fran, Krapje, roj. 1850.
- † Stuhec Fran, Logarovci, roj. 1850.
- † Ferenc Alojz, Staranovavas, roj. 1852.
- † Bežan Anton, Šalinci, roj. 1852.
- † Ostere Franciška, Verzej, roj. 1853.
- † Vavpotič Jožef st., Lokavec, roj. 1854.
- † Prelog Jožef, Banovci, roj. 1854.
- † Razlag Alojz, Sitarovci, roj. 1855.
- † Kranje Matija, Radoslavci, roj. 1855.
- † Vozlič Fran, Cven, roj. 1855.
- † Kranje Ferdo, Babinci, roj. 1855.
- † Slavič Marko, Ključarovci, roj. 1856.
- † Slavič Anton, Grabe, roj. 1856.
- † Žnidarič Fran, Grabe, roj. 1856.
- † Štilblar Fran, Lokavec, roj. 1856.
- † Kranje Jožef, Lokavec, roj. 1857.
- † Sršen Anton, Verzej, roj. 1858.
- † Jelen Alojz, Lokavec, roj. 1859.
- † Novak Peter, Krapje, roj. 1859.
- † Kardinar Alojz, Krapje, roj. 1861.
- † Puconlja Fran st., Cven, roj. 1862.
- † Fekonja Alojz, Verzej, roj. 1862.
- † Rajnar Matija, Verzej, roj. 1862.
- † Zemljič Ivan, Noršinci, roj. 1862.
- † Slavič Jožef, Cven, roj. 1864.
- † Hofman Tomaž, Bučecovci, roj. 1865.
- † Šalamun Marko, Lokavec, roj. 1866.
- † Ostere Alojz, Bunčani, roj. 1866.
- † Štumpf Mihal, Kokoriči, roj. 1872.

Javšovec Fran, Veržej, roj. 1872.
 Osterc Anton, Bunčani, roj. 1873.
 Topolovec Martin, Veržej, roj. 1875.
 Kardinar Fran, Banovec, roj. 1875.
 Filipič Miha, Staranoviavas, roj. 1876.
 Makovec Martin, Grlava, roj. 1878.
 Bežan Anton ml., Šalinci, roj. 1879.
 Sršen Jožef, Veržej, roj. 1880.
 Novak Alojz, Banovec, roj. 1882.
 Žajdela Jožef, Berkovec, roj. 1883.
 Bežan Ivan, Babinci, roj. 1884.
 Galunder Fran, Veržej, roj. 1885.
 Bunderl Ivan, Veržej, roj. 1887.
 Slavič Alojz, Banovec, roj. 1887.
 Vavpotič Joško ml., Lokavec, roj. 1894.

Kilom. časi ljutomerske kmetske
 reje (enouprežno) do 1924.

1:30 — 1:40	
Koketka	1:31.2
Mesud	1:33
Cven	1:33
Lusta	1:35
Egga	1:36
Pozor	1:37
Pina	1:37
Sava	1:37
Prinzessin	1:38
Minka	1:39
Elina	1:39
Nadina	1:39.6
1:40—1:50	
Orel II.	1:40.4
Zaje	1:41.2
Slavka	1:41.4
Buffa	1:43
Valsa	1:44.2
Sokol I.	1:44.3
Toni	1:47
Nigra	1:47.2
Visla	1:47.3
Preda	1:47.4
Jupiter	1:48
Vesna I.	1:48
Etvira	1:48
Mijolka	1:48
Danko	1:49
Naci	1:49

Predil	1:49.5
Radika	1:50
1:50—2:00	
Nada	1:50.7
Pagatultimo	1:51
Vora	1:51
Ovina	1:51.5
Zora	1:52
Poldek	1:52
Jopič	1:52.3
Vurica	1:52.8
Zoran	1:53.5
Fareda	1:55
Prinzessin	1:55
Pavlina	1:57
Teta	1:58
Zlatar	1:58.5
Buffi	1:59
Boris	1:59.2
Dragica	2:00
Edina	2:00

2:00—2:10	
Varna	2:01
Luza	2:01
Čila	2:01
Rado	2:01.9
Milka	2:02
Palästra	2:02
Malika	2:03
Dirjan	2:03
Klopotec	2:03
Dragolina	2:04
Shagya	2:04
Zlata	2:04.8
Margarette	2:05
Alba	2:07
Aibana	2:07
Minerva	2:07
Sivka	2:07
Egon	2:08
Mala	2:09.7
Fritz	2:10
Nono	2:10

1924. Najboljši čas dvouprežno Lusta-Koketka
 1:42.2

1922. Najboljši čas četverouprežno: Salva-Ida-
 Barbi-Ilona 2:00, 18 km.

Belgijec in Noričan.

(Konec).

Domovina našega domačega težkega konja so alpske pokrajine, predvsem Solnograška. Najlepši material se je gojil v Pinzgau-u, od tod tudi ime »Pinogavec«, pravilneje ga pa nazivljamo »Noričana«, ker se je odrejvalo to pleme po vseh pokrajinah, ki jih je obsegala starorimska provinca »Noricum«.

V 16. in 17. stoletju so predvsem solnograški škofje pospeševali domačo konjerejo. Uvažali niso tujih konj, marveč so skušali domače pleme izboljšati, ter z istim kriti svoje potrebe. Vestno so odbirali plemenjake, prirejali nekaka pregledovanja plemenskih kobil itd. L. 1703 so izdali tudi prvi pravilnik za licencovanje zasebnih žrebcev.

Tako je zrasel noričan na trdih domačih tleh, prilagodjen našemu podnebjju in domačim življenjskim razmeram, skoraj prost vsake tuje primesi. Pač so ga hoteli izboljšati z orientalskimi oziroma neapolitanskimi žrebei, pozneje pa l. 1870 z angleškimi Clydesdalom in l. 1882 z belgijskim žrebcom, toda ta poizkus se je hvala bogu izjalovil. Pasma je bila tako konsolidirana, da se ni pustila več kvariti. In vsi ti tujerodni regeneratori so se asimilirali noriški krvi. Kajti težko je mehkega, v izobilju zraslega angleža ali belgijanca uspešno gojiti v naših goratih krajih, obratno se pa noričan prav lahko prilagodi udobnim razmeram prej imenovanih pasem. Tudi noriško pleme kaže, kot vsa druga, nekak valovit razvoj, opazamo pri njem čase krize in zopetnega povzdiga, toda to valovanje ne kaže tacihi velikih razlik kakor jih vidimo v razvoju drugih, zlasti težkih pasem. To je ravno vrлина noričana, da je to naravna pasma, ki je izšla potom pravilne plemenske odbire iz same sebe, brez znatne tuje primesi in, dase vsaj tam, kjer se goji najlepši noričan, ni preveč eksperimentiralo nad njim ter križalo vse povprek.

Noričan je dobrovoljen, masiven konj, pri tem pa dokaj temperamenten. Glava mu je pogosto malo težka, oči in nozdrvi male, uhlja nizko nastavljena, včasih poleg tega še viseča. Ti zadnji momenti so, ki napravijo njegovo glavo manj dopadljivo in ne njena teža in dolžina, kajti pri težkem tovornem konju rabimo tudi težko glavo. Ravno te znake pa je noričan podedoval po svojem pradedu in ti pričajo kako zanesljivo prenaša to pleme oblike in svojstva na svoj zarod. Truplo je globoko in širo-

ko. Visokonožci pa, ki jih najdemo pri nas med noričani, pa so navadno križanci s toplokrvci. Viher je kratek, pogosto malo ozek in oster, hrbet dolg, pri tem pa je konj dobro sklenjen v ledjah, križ preklan in pobit. Tudi to se mu je štelo v napake, dasiravno so to lastnosti, ki jih moramo zahtevati od tovornjaka. Hoja njegova je prostorna, sprednje noge povečini korektno, zadnje pa stoje pogosto sabljasto in kravje. Kopita ima zdrava. Plošnata kopita in pa krhek rob najdemo le pri noričanih, ki so vzrejeni na mehkih močvirnih tleh. Noge so malo lahke, (presečna mera golenice 21—23 cm), kost pa je pri tem kompaktna in solidna. Po barvi je sedanji noričan po večini kostanjevec ali lisjak, tudi vrancev in sirecev najdemo še dovolj, redkejši so šeki in figri.

Njegova odporna sila in pa malo zahteve, ki jih stavlja na krmo in nego pa so, ki ga povzdigavajo nad vse kulturne mirzlokrvne pasme. In če se je kateri izmed težkih konj v svetovni vojni sploh obnesel, tje bil to noričan in moben drugi. Da se pa najdejo tudi med noričani slabiči, je gotova stvar; te mora zabeti plemenska odbira.

Oglejmo si podrobneje napake, ki mu jih očitajo njegovi nasprotniki:

Ogljate oblike, dolg, često pošinjen hrbet, pobit križ, zlasti pa nepravilne stoje nog. Prvi in glavni razlog, ki se ga vodi v borbi proti noričanu je, da se belgijska žrebeta lažje odprodajajo, kot noriška. Ogljate oblike noričana zakrije kaj hitro meso, kakor marsikatero drugo napako pri drugih pasmah. Podani hrbet, sabljaste, v skočnih členih stisnjene noge, da celo prekomerna glava, pa so po večini posledice nepravilne vzgoje in vzreje žrebet, predčasna uporaba za naporna dela, skratka plod naših konjerejskih razmer, ki baš miso na višku. Visoke gare po naših hlevih silijo mlado žrebe, da križ vlekne, strmi gorski pašniki, še bolj pa ravno vpreganje v pretežke tovore po strmih gorskih potih, kjer konj takorekoč voz istočasno dviga in vleče, vpliva kvarnoma razvoj okostja, sklepov in celih okončin. Oglejmo si odgojo naših žrebet v obče. Seveda so tudi tu izjeme in upajmo, da jih bode čimdalje več. Prepotrebna tekališča predpogoj za konjerejo po navadi — manjkajo. Zrna konj skoraj ne vidi, dokler ni dorasel, pozimi ga zapiramo v zaduhle hleve, a krmo moramo štediti, ker obeta biti zima dolga in spomlad neugodna. Ne privoščimo mu niti svetlobe, — niti zraka. V drugem letu pa hitro v komat žnjim, da se pravočasno privadi vožnji. Dogmano je, da so žrebeta, ki so se skotila v vojni dobi in ki so

v zgodnji mladosti vživala razna nadomestila mesto običajne krme, zaostala v rasti in razvoju, glava pa jim je rasla naprej neozirje se na ostali organizem. Dejstvo, ki je že davno znano gojiteljem rib. Pobit križ pa najdemo veliko večkrat pri belgijskem zarodu kot pri domačem. Sedaj pa k zadnjemu argumentu, ki ga vodijo v boj zoper Noričana, to je težka odprodaja in malo dobičkanosna reja noriških žrebet. Naša konjereja številčno peša. Temu je kriv tok časa; stroj in pa tehnika ji odjedata tal. Mi ne bomo v dohlednih časih rabili konj. Konj težkega tipa bo ostal v prvi vrsti v domačem gospodarstvu. Rabimo gospodarkega konja in tega si moramo vzrediti oziroma ohraniti. Nisem v bistvu proti belgijcu, sem pa proti predsodku, da je vse tuje dobro — domače pa za nič. Dvomim tudi, da bomo še kdaj tako izdatno zakladali naše sosede s konji kakor nekdanj, ker tudi pri njih so nastale slične konjerejske razmere, kot pri nas in poleg tega si skuša po možnosti vsak doma odrediti tisto malo, kar rabi. In če bomo izvažali, bo to moral biti dober gospodarski konj, bodisi že tega ali onega tipa, ne pa kakšni posebni razstavniki objekti z 30 cm piščali itd. Pa tudi za domače razmere rabi maš kmet dobrega gospodarkega konja in temu odgovarja v vsakem oziru naš noričan. Njegove vrline so že davno spoznali vsi naši bližnji sosedi Nemci, Čehi itd. Na Moravskem, kjer se goji težko pleme, so se oprijeli noričana, le pri nas smo se reakcionirali in moramo tavati desetletja za drugimi.

Šlajpah, upravnik drž. žrebčarne.

O plemenjenju v ožjem krunem sorodstvu.

Problem podedovanja ali dednosti spada menda med najtežje v živinoreji. Dolgoletna opazovanja nam jasno pričajo o gotovih dejstvih, katerih bistvo nam je pa prikrito; ne poznamo njihovih tajnih vzrokov. Zato si jih skušamo pojasniti s hipotezami ali domnevami. »Tako vemo nedvomno, da škoduje plemenjenje v ožjem krvnem sorodstvu ali v krvomešnji zarodu. Bitja, ki izhajajo iz takega spoja, so slabotna in podvržena najrazličnejšim boleznim; njihova splošna konstitucija je slaba. Kje je temu vzrok?

Darwin domneva v akumulaciji ali nakopičenju bolezenskih dispozicij in drugih slabih lastnosti v novem bitju. Vendar pa tu domneva ne zadostuje, ker nam ne pojasnjuje marsikakega dednega pojava. Ne zadovoljuje nas niti takozvana Mendel-ova teorija, ki hoče pojasniti

taka dejstva z nenadnim izbruhom gotovih neugodnih lastnosti, ki so jih imeli predniki rojenega bitja.

V novejši dobi je raziskovalec Demoll opazoval, da učinkuje pri rastlinah oploditev s tujimi prašniki ugodno, ravnotako ugodno pa tudi lastno oprasenje; več ali manj neugoden učinek pa ima oploditev v sorodstvu in v ožjem sorodstvu, ki leži med tema dvema ekstremnima slučajema. Na podlagi tega postavlja sledečo domnevo ali hipotezo: Nastajajoč organizem meremo smatrati kot nekako dvojnato bitje (očetov in materin delež). Oba dela pa učinkujeta strupeno drug na drugega in sprožita reakcijo, ki pomalem oprostí nastajajoče bitje teh strupov. Normalna oploditev bi potemtakem obstajala v tem, da se vrši to razstrupljanje normalno in v redu. Če sta pa oba udeležena (oče in mati) drug od drugega tako oddaljena, da spadata n. pr. k dvema raznim živalskima vrstama, je medsebojna strupenost obeh deležev tako velika, da ni več možno popolno razstrupljanje in da nastanejo tako poškodovanja, ki onemogočajo nastanek normalnega bitja; organizme, ki nastanejo pod učinkom teh poškodovanj, imenujemo bastarde. Če sta nasprotno oba dela med seboj v vedno bolj ozkem sorodstvu, je razlika med obema deležema, ki tvori nekak dražljaj, preslaba, da bi mogla sprožiti reakcijo razstrupljanja. Končno pa izostane popolnoma.

Da se torej more ta proces razstrupljanja nastajajočega bitja vršiti normalno, je potrebno, da doseže dražljaj gotovo jakost. Če se to ne zgodi, se razstrupljevalna reakcija, ki je za življenje tako važna, ne vrši v zadostnem obsegu ali pa sploh izostane, kar se med živalimi tudi dogaja, če so si v ožjem krvnem sorodstvu. Škoda plemenjenja v krvomešnji nastane torej tako, da izostane v nastajajočem bitju reakcija razstrupljanja; medsebojna strupenost obeh deležev učinkuje neugodno, oziroma ovirajoče na razvijajoči se organizem.

Iz tega je pa tudi razumljivo, zakaj izostane oškodovanje ploda pri ekstremni krvomešnji, t. j. pri lastnem oplodjenju. Identiteta, oziroma enakost semenske celice in jajčka je v tem slučaju tako velika, da ne more nastati nikako zastrupljanje v razvijajočem se organizmu.

Izhajajoč od tega nazora o škodah krvomešnje, moramo stremeti za tem, da jih odpravimo in pospešujemo proces razstrupljanja v novem, nastajajočem bitju. Demoll je delal poskuse na miših in dosegel z večkratnimi dawkami arzena visoko odpornost proti posledicam krvomešnje. Navedeni raziskovalec navaja še nekaj drugih možnosti, da se odpornost proti zastrupljenju poveča kakor izbira živalskih vrst, pri katerih se proces razstrupljanja sproži naglo in lahko, proizvajanje kondicionelnih razlik, nastalih v vrstah po krvomešnji i parjenju zunanje neenakih individuov.

Webbe, drž. veterinar.

O pojanju in plemenjenju kobil.

Važno je upoštevati sledeča izkustva: Kobilica se poja (goni) 8. do 11. dan po porodu, drugič pa tekom 18 do 28 dni. Pojanje kobile je lahko opaziti, redkokdaj se kobilica poja tako, da tega ne opazimo; tri faze pojanja, in sicer: pravo pojanje, popojanje (Nachrossen) in čarščenje trajajo $3 \times 3 = 9$ dni, nato spolovila mirujejo 10 do 18 dni.

Deveti dan po porodu kobile žrebca navadno ne odbijajo, večina kobil se takrat obreji. Če pa žrebec zaskoči kobilico še pred potekom 9 dni po porodu, je mavadno ne oplodi; zato je tako zaskočenje nezmislno, da celo škodljivo.

Najboljše uspehe oploditve dosežemo, če damo kobilico zaskočiti v prvih dneh pojanja. Če imamo več kobil, si moramo čas pojanja pri vsaki kobilici posebej zabeležiti, da poznamo njeno perijodo pojanja. Že enkrat zaskočene kobile moramo poskusiti (vesti k žrebcu v drugič) po 18. do 28. dneh, a ne po 9. dneh, kakor se to dostikrat dogaja in s tem kviri ugoden uspeh plemenjenja. V.

Župnik Viktor Preglej †

Dne 24. junija je nenadoma preminul č. g. Viktor Preglej, župnik Sv. Lovrene na Pohorju, in naš odbornik od ustanovitve odseka. Bil je šele 46 let star. Kot župnik v Stranicaх je bil neumoren poslovodja konjerejske zadruga v Konjicah in kot tak med prvimi ustanovniki Konjerejskega odseka II. ter ves čas do njegove prerane smrti delaven naš odbornik. Ni bilo skoraj seje, katero bi on bil izpustil.

Pogreb je bil 26. tml. in se ga je udeležil za naše društvo odbornik višji živinozdravnik g. Pimat.

Društvo ga bo ohranilo v dobrem spominu in to tudi, ko je bil na svojem novem službenem mestu Sv. Lovrencu na Pohorju.

Spored

prireditve ob priliki proslave petdesetletnice obstoja

Kola jahača in vozača v Ljutomeru

dne 15. in 16. avgusta 1925.

15. VIII. Dopoldne: Od 11. do 12. ure promenadni koncert na Glavnem trgu v Ljutomeru.

Popoldne: Ob 14. uri razstava kasačev in toplokrvnih konj.

Uporabnostna preizkušnja za kasače (eno- in dvovprežno na progi, v plugu, v natovorjenem vozu in pod sedlom).

16. VIII. Dopoldne: Od 11. do 12. ure promenadni koncert na Glavnem trgu v Ljutomeru.

Popoldne: Ob 14. uri dirka v kasu in galopu.

Med posameznimi točkami se predvedejo konji i. s.

1. odmor: Naloženi vozovi.

2. odmor: Na razstavi premirani konji in plemenski žrebeci s postaje.

3. odmor: Konji s časom pod 1:40 pod belimi odejami z napisom imena rejca in doseženega rekorda; za konje, ki se ne nahajajo več v okraju, nese rejec tablo s takim napisom.

Popoldanske prireditve se vrše na dirkališču žrebarne na Cvenu pri Ljutomeru ob sodelovanju godbe.

V jugoslovenskem derby-u I. 1925 je zmagala dne 14. junija 1925 na mariborskem dirkališču Nadina po žrebec Danku (rejec obeh Marko Slavič, Ključarovi pri Ljutomeru, vozač rejčev sin Janko), torej kobilica ljutomerske seljačke rejel.

Uspeh Ljutomerskega kasača. V Ljutomerskem srezu zrejeni kasač »Mesud« je na dirki v Selnogradu dne 17. majnika tl. bil v 4 dirkah dvakrat zmagovalec in dosegel rekord 1:29², med tem ko je dosegel njemu najbližji konj le 1:32².

Društvene vesti.

Kot ustanovnik z enkratnim prispevkom 1000 din. je pristopil k našemu društvu g. Alfred vitez Eosmanit, veleposestnik v Radvanju in bivši dolgoletni zaslužni predsednik Konjerejske družbe za Štajersko.

Premiranje plemenskih konjev v t. l. se bode po odborovem sklepu z dne 26. avgusta 1925 vršilo dne 14. avgusta v Ormožu, 3. avgusta v Žalcu, 4. avgusta v Šmarju pri Jelšah; 5. avgusta v Ptuj-u.

Za Ljutomerski okraj se pa vrši v zvezi z jubilejnimi prireditvami tamkajšnjega Kola jahača in vozača razstava plemenskih konjev ameriškanskih in drugih toplokrvnih pasem dne 15. avgusta na Cvenu v žrebarni.

Več ogledov letos vsled pičlih denarnih sredstev ni mogoče prirediti.

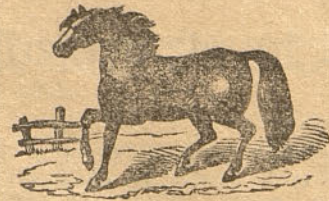
Denarni prispevki, ki smo jih sprejeli iz drugih srezov — ostanejo neporabljeni do družega leta. Takrat se bodo pa vršili ogledi v dotičnih srezih.

Lastnik in izdajatelj: Konjerejsko društvo za Mariborsko oblast, Ivanjkovi. — Tisk Mariborske tiskarne d. d. Odgovorni urednik: Rudolf Ozim, Maribor.

6 belih

rjuhiz mo
čne tkani-
ne á 2 m
Din 360 -,
á 2 1/4 m
Din 400 -,

iz pristinega lanenega platna á 2 1/4 m Din 510 — razpošilja veletrgovina R. STERMECKI. CELJE št. 4-3 Ilustrovani cenik z čez 1000 shkami se pošlje vsakemu zastoj, vzorci od sukna, kamgarna in razne manufakturne robe pa samo za 8 dni na ogled. Kdor pride z vlakom osebno kupovat, dobi nakupu primerno povrnitev vožnje. Naročila čez Din 500 — poštine prosto. Trgovci engros cene.

Medjimurski
težki vprežni konji,
razplodne koble,
konji za kočije

dobe se stalno in po najnižji ceni potom

Julio Hoffmanna v Čakovcu

Telefon 31

KOMATI IN OPREME

za konje od navadne do najfinejše
vrste za lahko in težko vožnjo,
kakor tudi razne potrebščine:

DEŽNE PLAHE

za konje in vozove, svetiljke za
kočije, bičevnike, brzde, kresal-
nike za noge. Dalje velika izbira
potnih kouvčkov, ročnih torbic,
listnic, nahrbtnikov, gamaš i. t. d.
Nagobčniki in ovratniki za pse

GONILNI JERMENI

za mline in žage

IVAN KRAVOS

Aleksandrova cesta št. 13 Slomškov trg št. 6

MARIBOR

Centrala: Jurčičeva ulica št. 4

Filiala: Strossmajerjeva ulica 5

MARIBORSKA

TISKARNA

D. D.

TELEFON INTERURB.
24

VELETRGOVINA z ŽELEZNINO

PINTER & LENARD, MARIBOR

ALEKSANDROVA CESTA 32-34

Brzojavi: PINLEN MARIBOR — Telefon št. 282

Skladišča se nahajajo v
Mlinski ulici št. 2 in 12—14

NA DEBELO NA DROBNO

Največji in najmodernejši litografični umet-
niški zavod, kamnotisk, knjigoveznica, rastrir-
nica. — Založništvo. — Lastni reklamni in
plakaterski zavod. — Umetni in knjigotisk.